

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๔๑๐.๗/๓๖๗๕

คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ
ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
กรมควบคุมโรค
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง แนวทางการออกคำสั่งและการบังคับใช้กฎหมาย กรณีการออกคำสั่งห้ามผู้ใดกระทำการซึ่งอาจก่อให้เกิด
สถานะที่ไม่ถูกสุขลักษณะ โดยการไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ซึ่งอาจเป็นเหตุ
ให้โรคโควิด 19 แพร่ออกไป

เรียน ประธานคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร

ตามที่คณะกรรมการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ได้มีการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมมีมติมอบให้
กรมควบคุมโรคเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติพิจารณาออกระเบียบการเปรียบเทียบปรับ
กรณีการฝ่าฝืนไม่สวมหน้ากากอนามัย รวมถึงกรณีอื่นที่จำเป็นในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19
โดยยกเว้นไม่ให้นำระเบียบคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบ พ.ศ. ๒๕๖๓
ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันมาใช้บังคับกับกรณีนี้ และให้กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร จัดทำแนวทาง
เพื่อแจ้งเวียนให้จังหวัดนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข
ได้เสนอต่อคณะกรรมการด้านเฉพาะกิจด้านกฎหมาย ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๘/๒๕๖๓ ลงวันที่
๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ เพื่อพิจารณาประเด็นดังกล่าว โดยคณะกรรมการด้านเฉพาะกิจด้านกฎหมายได้ประชุม
หารือกันเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๔ และวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เพื่อกำหนดกรอบแนวทางดังกล่าว
ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขได้ออกระเบียบคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบ
ความผิดกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๓๔ (๖)
แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
หรือโรคโควิด 19 พ.ศ. ๒๕๖๔ เรียบร้อยแล้ว โดยระเบียบดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผล
ใช้บังคับแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ เป็นต้นมา นั้น

กรมควบคุมโรค ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ ขอเรียนว่า
เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในการออกคำสั่งและการบังคับใช้กฎหมาย
กรณีการออกคำสั่งห้ามผู้ใดกระทำการซึ่งอาจก่อให้เกิดสถานะที่ไม่ถูกสุขลักษณะ โดยการไม่สวมหน้ากาก
อนามัยหรือหน้ากากผ้า ซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคโควิด 19 แพร่ออกไป ตามมาตรา ๓๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติ
โรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีความถูกต้อง ขอบด้วยฐานอำนาจของกฎหมาย และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จึงขอแจ้ง...

จึงขอแจ้งแนวทางการออกคำสั่งและการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว เพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป
รายละเอียดตามที่ QR CODE ด้านล่างนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อหรือพนักงานเจ้าหน้าที่
เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วยจะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายโอภาส การย์กวินพงศ์)

อธิบดีกรมควบคุมโรค

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๓๓๑๘

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๓๓๒๒

แนวทางการออกคำสั่งและการบังคับใช้กฎหมาย
กรณีการออกคำสั่งห้ามผู้ใดกระทำการซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะ
โดยการไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคโควิด 19 แพร่ออกไป

ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 เป็นโรคติดต่ออันตราย ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ได้แพร่อย่างรวดเร็วและกว้างขวางในทุกพื้นที่ทั่วราชอาณาจักร ซึ่งรัฐบาลได้มีการอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ประกอบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าว โดยได้กำหนดมาตรการป้องกันควบคุมโรคโควิด 19 ที่สำคัญประการหนึ่ง คือการให้ประชาชนสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในกรณีที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๔ (๖) ออกคำสั่งห้ามผู้ใดกระทำการซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะโดยการไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคโควิด 19 แพร่ออกไป แล้วผู้นั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม การกระทำดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นความผิดตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑. ฐานอำนาจในการออกคำสั่ง

๑.๑ มาตรา ๓๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เมื่อเกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดในเขตพื้นที่ใด ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่นั้นมีอำนาจที่จะดำเนินการเองหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๖) ห้ามผู้ใดกระทำการหรือดำเนินการใด ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดแพร่ออกไป

๑.๒ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือออกคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐

๑.๓ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือออกคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓

๒. หลักเกณฑ์และวิธีการในการออกคำสั่ง

เมื่อเกิดโรคโควิด 19 หรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคดังกล่าวในเขตพื้นที่ใด เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจออกคำสั่งโดยอาศัยอำนาจ

ตามมาตรา ๓๔ (๖) ห้ามประชาชนในพื้นที่กระทำการซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะโดยการไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า เมื่ออยู่นอกเคหสถาน หรืออยู่ในที่สาธารณะ หรือเมื่อทำกิจกรรมที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการแพร่ของโรคโควิด 19 โดยอาจกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นสำหรับกรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ในกรณีคำสั่งที่ใช้สำหรับประชาชนบางพื้นที่หรือทุกพื้นที่ของจังหวัด ควรเป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้พิจารณาออกคำสั่ง ส่วนในกรณีคำสั่งที่ใช้สำหรับประชาชนรายบุคคล ผู้พิจารณาออกคำสั่งจะเป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตำแหน่งใดหรือระดับใด ให้พิจารณาตามความหนักเบา พุทธิการณ์ ความเหมาะสม รวมถึงผลกระทบที่จะเกิดกับประชาชนหรือประโยชน์ของสาธารณะเป็นสำคัญ

๓. รูปแบบและเนื้อหาของคำสั่ง

๓.๑ รูปแบบของคำสั่ง

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือออกคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดแบบคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อไว้ ทั้งนี้ ในกรณีมีเหตุจำเป็นหรือมีกรณีฉุกเฉิน เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อจะออกคำสั่งเป็นหนังสือในรูปแบบอื่นแตกต่างไปจากแบบแนบท้ายประกาศฯ ก็ได้ โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) วัน เดือน และปีที่ทำคำสั่ง

(๒) เหตุผลในการออกคำสั่ง โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง และข้อพิจารณา พร้อมทั้งข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ

(๓) ชื่อและตำแหน่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อผู้ทำคำสั่ง พร้อมทั้งมีลายมือชื่อของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อผู้ทำคำสั่งนั้น

๓.๒ องค์ประกอบของคำสั่ง

ลำดับ	องค์ประกอบ	คำอธิบาย
๑	อารัมภบท	อาจระบุถึงสถานการณ์หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เหตุผลความจำเป็นในการออกคำสั่ง ทั้งนี้ อาจระบุถึงข้อกำหนดที่ออกตามความในพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นเหตุผลในการออกคำสั่งด้วยก็ได้
๒	บทอาศัยอำนาจ	มาตรา ๓๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓	เนื้อหา	ห้ามประชาชนในพื้นที่กระทำการซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะโดยการไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคโควิด 19 แพร่ออกไป เช่น เมื่ออยู่นอกเคหสถาน หรืออยู่ในที่สาธารณะ หรือเมื่อทำกิจกรรมที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการแพร่ของโรคโควิด 19

ลำดับ	องค์ประกอบ	คำอธิบาย
๔	เงื่อนไข/ข้อยกเว้น	กรณีที่มีเหตุขัดข้องเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามคำสั่ง จะระบุข้อยกเว้นไว้ในคำสั่งด้วยก็ได้ เช่น ให้ถอดหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าได้ในระหว่างรับประทานอาหารหรือเครื่องดื่ม การถอดหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเพื่อยืนยันตัวตนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ กรณีการทำงานที่ต้องสวมหน้ากากนิรภัยเต็มใบหน้า หรือเมื่อรู้สึกอึดอัดหายใจติดขัด เวียนศีรษะ อาเจียน จนกว่าอาการจะดีขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีความชัดเจน และผู้ถูกบังคับใช้กฎหมายจะได้ทราบว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย
๕	อื่น ๆ	อาจจะระบุว่าโทษของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ (๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ตามมาตรา ๕๑
๖	ชื่อและตำแหน่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อผู้ทำคำสั่งและลายมือชื่อ	เพื่อให้ทราบว่าเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อผู้ใดเป็นผู้ออกคำสั่ง
๗	วัน เดือน ปี ที่ออกคำสั่ง	เพื่อให้ทราบวัน/เดือน/ปีที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อออกคำสั่ง

หมายเหตุ ๑. ลำดับที่ ๒ , ๓ , ๖ และ ๗ เป็นเนื้อหาที่จะต้องปรากฏในคำสั่ง

๒. ลำดับที่ ๑ , ๔ และ ๕ เป็นเนื้อหาที่จะปรากฏในคำสั่งหรือไม่ก็ได้

๔. ขั้นตอนในการบังคับใช้กฎหมายและการเปรียบเทียบคดี

๔.๑ มาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบที่คณะกรรมการกำหนด

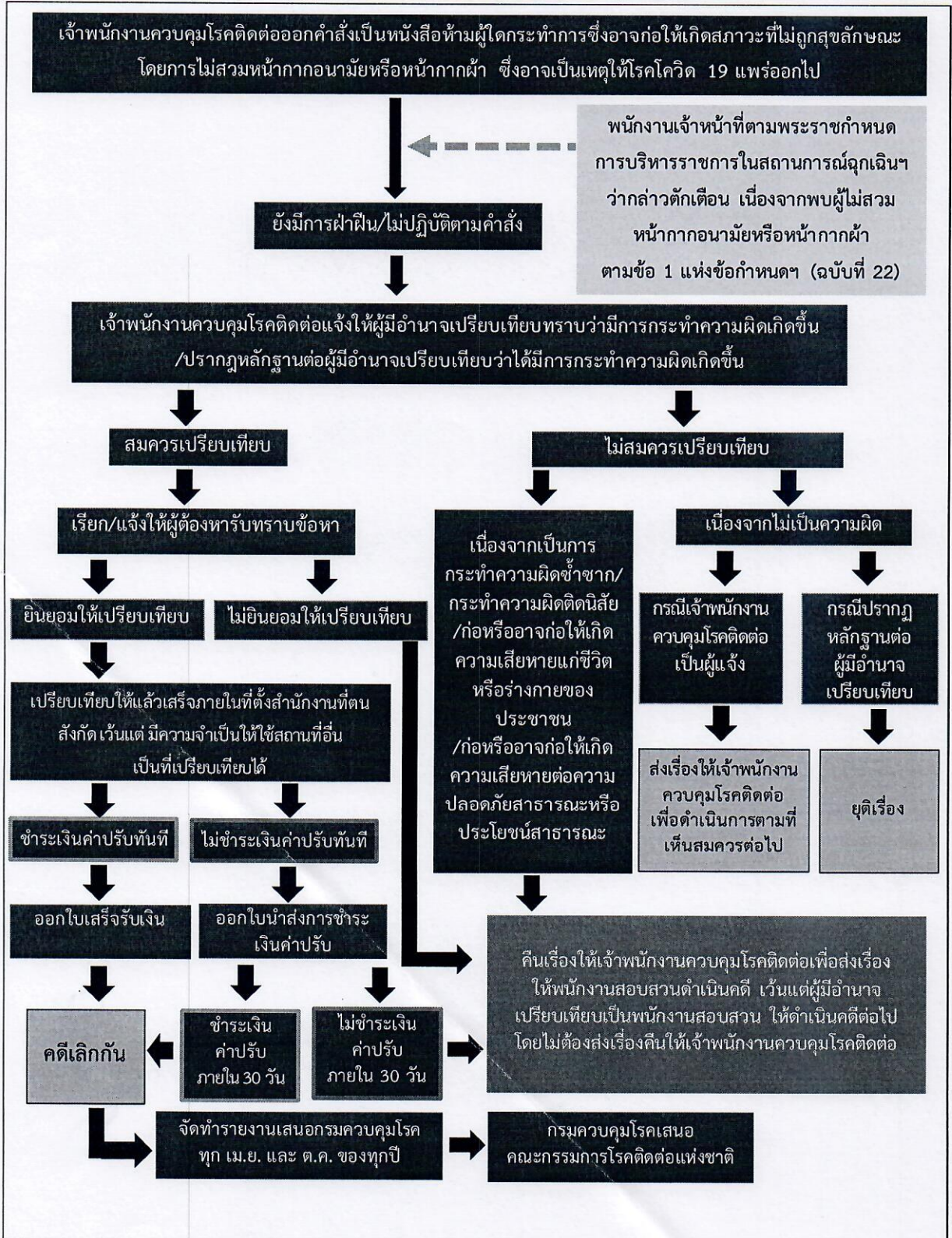
เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

๔.๒ ระเบียบคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบความผิดกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๓๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 พ.ศ. ๒๕๖๔

๔.๓ คำสั่งกรมควบคุมโรค ที่ ๙๗๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง การมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยมีขั้นตอนการการบังคับใช้กฎหมายและการเปรียบเทียบคดี ดังนี้

ขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายและการเปรียบเทียบความผิด
ฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๓๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
กรณีห้ามผู้ใดกระทำการซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะโดยการไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคโควิด 19 แพร่ออกไป

๕. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

https://ddc.moph.go.th/uploads/ckeditor/c74d97b01eae257e44aa9d5bade97baf/files/001_1gcd.PDF

๕.๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๕ ฉบับ

https://ddc.moph.go.th/uploads/ckeditor/c74d97b01eae257e44aa9d5bade97baf/files/003_5gcd.PDF

<https://ddc.moph.go.th/uploads/files/10320200330051606.PDF>

<https://ddc.moph.go.th/uploads/files/10420200330051626.PDF>

<https://ddc.moph.go.th/uploads/files/10620200423034417.PDF>

<https://ddc.moph.go.th/uploads/files/12720210521051326.PDF>

๕.๓ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการหรือออกคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ จำนวน ๒ ฉบับ

https://ddc.moph.go.th/uploads/ckeditor/c74d97b01eae257e44aa9d5bade97baf/files/003_9gcd.PDF

<https://ddc.moph.go.th/uploads/files/10820200423034536.PDF>

๕.๔ ระเบียบคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบความผิดกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อตามมาตรา ๓๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 พ.ศ. ๒๕๖๔

<https://ddc.moph.go.th/uploads/files/12920210610022335.pdf>

๕.๕ คำสั่งกรมควบคุมโรค ที่ ๙๗๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง การมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

<https://ddc.moph.go.th/uploads/files/13020210623024137.PDF>

๕.๖ ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๒๒)

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2564/E/091/T_0024.PDF

รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกฉบับ

https://drive.google.com/drive/folders/1Qn3IPm_ey6STc0W4jM19ofpuD09x-qF6?usp=sharing